

Крупський С.С.

здобувач 2 курсу магістратури факультету бізнесу і права

Херсонський державний університет

Науковий керівник: д.е.н., професор Ушкаренко Ю.В.

АНАЛІЗ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ ІНВЕСТУВАННЯ

Глобальні потоки прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у 2021 році становили 1,58 трільйона доларів США, що на 64 % більше порівняно з рівнем першого року пандемії COVID-19, який становив менше 1 трільйона доларів (рис. 1). Здавалося, що потоки прямих іноземних інвестицій мали значний імпульс головним чином через бурхливий розвиток ринків злиття та поглинання (M&A) і швидке зростання міжнародного проектного фінансування в результаті слабких умов фінансування та основних пакетів стимулювання інфраструктури. Однак глобальне середовище для міжнародного бізнесу та транскордонних інвестицій кардинально змінилося у 2022 році з початком війни в Україні, яка відбулася, коли світ ще не похитнувся від наслідків пандемії.

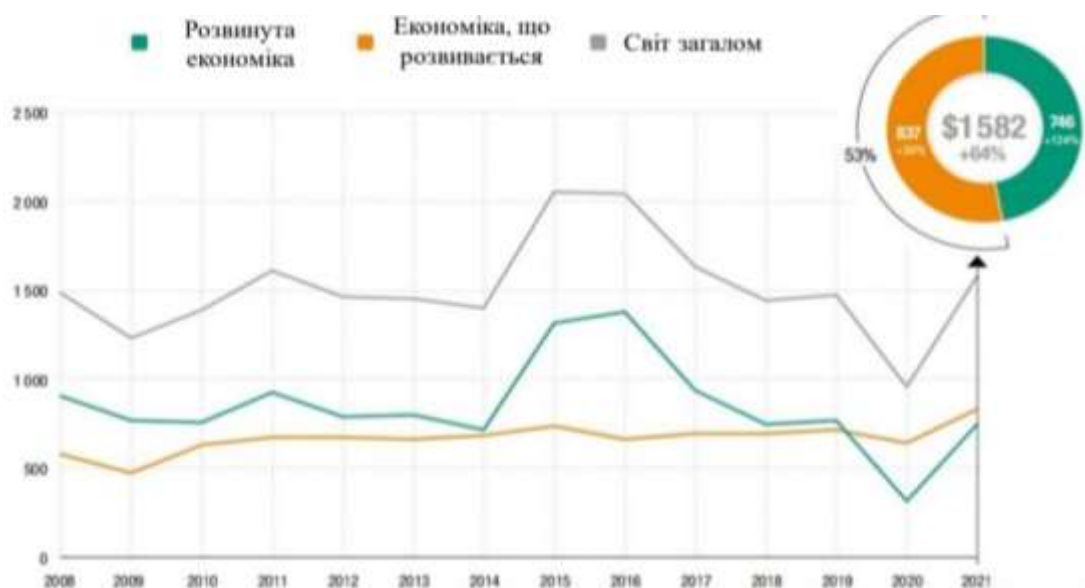

Рис. 1. Надходження ПІІ, глобальні та за економічними групами, 2008 – 2021 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [2].

Війна має наслідки далеко за межами її безпосереднього оточення, викликаючи потрійну продовольчу, паливну та фінансову кризу, а також підвищення цін на енергоносії та основні товари, що спричиняє інфляцію та погіршує боргові спіралі. Невизначеність інвесторів і уникнення ризику можуть спричинити значний тиск на глобальні ПІІ у 2022 році.

Війна з її прямими наслідками для інвестицій у Російську Федерацію та Україну та з них, а також наслідки через санкції, дефіцит енергоносіїв і основних товарів, ширший макроекономічний вплив, не є єдиними факторами, які знижують перспективи ПІІ у 2022 році. Спалах COVID-19 у Китаї, який призводить до поновлення карантину в деяких областях, які відіграють важливу роль у глобальних ланцюжках створення вартості (GVC), може ще більше зменшити нові інвестиції в галузі промисловості.

Існують також фактори, які вказують на те, що ПІІ стають відносно стійкими до різкого скорочення під час глобального економічного спаду. Частина ПІІ, яка найбільш тісно пов'язана з фінансовими ринками, ще не втратила своєї сили. Транскордонні злиття та поглинання (M&A) та міжнародне проектно фінансування в секторах інфраструктури можуть стати опорою для глобальних прямих іноземних інвестицій у 2022 році. Інвестиції в промисловість, які лише частково відновилися у 2021 році та залишаються слабкими в багатьох секторах, ймовірно, постраждають більше. Перші показники вказують на тривожну перспективу ПІІ: проектна діяльність ПІІ в перші місяці 2022 року демонструє невпевненість і неохочість інвесторів до ризику. Згідно з попередніми даними, кількість оголошень про нові проекти в першому кварталі 2022 року була на 21 % нижчою за середній квартальний показник у 2021 році. Транскордонні M&A були на 13 % нижчими за середні показники 2021 року, а міжнародні угоди з проектного фінансування впали у 4 % (рис. 2). Однак у вартісному вираженні транскордонні M&A зросли на 59 % порівняно з минулим роком. Вартість оголошених міжнародних проектних

фінансових угод була на 37 % нижчою за рекордні рівні 2021 року, але залишається на дуже високому рівні порівняно з періодом до пандемії.

Загалом ЮНКТАД передбачає, що імпульс зростання 2021 року не може бути стійким і що глобальні потоки ПІ у 2022 році, рухатимуться по низхідній траєкторії, у кращому випадку залишаючись незмінними. Цей прогноз враховує різні тиски на зниження та потенційні стабілізуючі фактори та враховує структуру вартості 2021 року в 1,6 трильйона доларів США, яка для деяких регіонів-одержувачів (особливо, Європи) не відповідає історично високим рівням і тому може пом'якшити падіння. Однак, навіть якщо потоки залишаться відносно стабільними у вартісному вираженні, нова проектна діяльність, ймовірно, більше постраждає від невпевненості інвесторів.

Рис. 2. Нові проекти, транскордонні М&А та міжнародні угоди про проектне фінансування (1 кв. 2020–1 кв. 2022 рр.)

Джерело: розроблено автором на основі [1].

Дивлячись на глобальну тенденцію ПІ протягом пандемії на сьогоднішній день, виявляється чіткий контраст з іншими економічними змінними (табл.1).

Таблиця 1

Темпи зростання ВВП, ВНОК, торгівлі та ПІ, 2015–2022, (%)

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ВВП	3.4	3.3	3.7	3.6	2.9	-3.1	6.1	3.6
Торгівля	3.0	2.3	5.6	4.0	0.9	-7.9	10.1	5.0
ВНОК	-4.7	0.9	4.1	5.0	0.5	-2.9	8.0	3.2
ПІ	47	-1	-20	-11	2	-35	64	-

Вартість ПІІ (трлн. доларів)	2.1	2.0	1.6	1.4	1.5	1.0	1.6	1.6
------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Джерело: розроблено автором на основі [1].

У 2020 році ПІІ постраждали набагато сильніше, ніж світова торгівля та ВВП, які вже почали відновлюватися у другій половині року. У 2021 році ПІІ прискорилися швидше за інші змінні. Великі коливання ПІІ, які спостерігалися між першим і другим роком пандемії, особливо в розвинених країнах, були в основному спричинені значним компонентом фінансового потоку ПІІ та транзакціями, тісно пов'язаними з ефективністю фінансових ринків. Бурхливий ринок М&А і нерозподілений прибуток багатонаціональних підприємств пояснюють швидке відновлення зростання у 2021 році. Наслідком цього є значно менший приріст нових інвестицій у промисловість і низька частка нових акцій у потоках ПІІ.

Список використаних джерел

1. Звіт Міжнародного економічного форуму 2022 рік. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_en.pdf
2. ЮНКТАД. Статистична інформація. URL: <https://unctad.org/statistics>